

Posudek vedoucího na diplomovou práci Lenky Havelkové „Střet identit: Sionismus a palestinský nacionalismus“

Autorka svádí do jednoho zkoumání analýzu izraelsko-palestinského konfliktu a konstruktivistické teorie národa v podobě, jakou dostaly v osmdesátých letech v dílech E. Gellnera, B. Andersona či J. Breuilly. Tímto propojením obrací konvenční perspektivu, která má sklon vysvětlovat spor z neslučitelných nároků Arabů (či Palestinců) a Židů na území mezi Středozemním mořem a řekou Jordán. V její perspektivě nejsou nároky formulované nacionalistickým jazykem na začátku konfliktu jako jeho zdroj, ale vznikaly v důsledku tohoto i jemu předcházejících konfliktů, v nichž se formovala národní identita jeho stran. Tento předpoklad je zdrojem první výzkumné hypotézy autorky: národní identity židovské a palestinské strany izraelsko-palestinského sporu vznikly v reakci na represí a diskriminaci jinými skupinami či společnostmi – první v reakci na útisk evropských národů, druhá v reakci na útisk, jenž většině domorodého obyvatelstva Palestiny přineslo budování první identity. Druhou výzkumnou hypotézou je neméně zajímavá paralela mezi vývojem dvou hnutí. Obě začínala jako sekulární a národně-socialistická, v obou však získaly od osmdesátých let minulého století klíčovou pozici náboženství fundamentalisté.

První dvě kapitoly práce jsou věnovány metodologicko-teoretickým otázkám chápání národa a nacionalismu, zbývajících šest kapitol pak stručnému přehledu dějin sporu o Palestinu z hlediska toho, jak jednotlivé jeho fáze ovlivňovaly konstrukci a rekonstrukci obou identit. Autorka ukazuje, že podobně, jak bylo uprchlictví předcházející a následující druhou světovou válku klíčové pro vybudování židovské národní identity s jejím centrem v Izraeli, bylo uprchlictví roku 1948 důležitým opěrným bodem pro vybudování palestinské národní identity, byť jeho vrcholná doba nastala až po porážce arabských států Izraelem v šestidenní válce, která jednak přesunula těžiště sporu o Palestinu z agendy panarabského hnutí na agendu hnutí palestinského a jednak otevřela další ránu okupací východního Jeruzaléma a Západního břehu. Autorka nakonec dokládá, že po dalších dvou desetiletích začalo docházet k proměně profilu nejen palestinské, ale také židovsko-sionistické identity prostřednictvím jejich stále intenzivnějšího ukotvování v náboženských diskurzích.

Ačkoliv základní východiska práce i dvě výzkumné hypotézy vytvořily příhodný rámec pro zachycení tématu práce, autorka bohužel zůstala na půli cesty ve vyplnění této osnovy koherentním výkladem. Místy text působí spíše jako první draft, na němž by bylo třeba ještě pracovat, a to jak co se týče logické stavby, tak stylistiky. Z toho důvodu nemohu navrhnout lepší ohodnocení než známku *dobře*.

Prof. Pavel Barša